

Številka: 214-380/2023/20
Ljubljana, 1. 4. 2025
EVA /
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Poročilo o podaljšanju začasne zaščite – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) in 13. člena Zakona o začasni zaščiti razseljenih oseb (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo) je Vlada Republike Slovenije sprejela naslednji
SKLEP:
Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilo o podaljšanju začasne zaščite razseljenih oseb iz Ukrajine in ga pošlje Državnemu zboru.
Barbara Kolenko Helbl generalna sekretarka
Priloga:
– Poročilo o podaljšanju začasne zaščite
Prejmejo:
– Kabinet predsednika Vlade Republike Slovenije
– Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
– Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve
– Ministrstvo za notranje zadeve
– Ministrstvo za pravosodje
– Ministrstvo za javno upravo
– Ministrstvo za zdravje
– Policija
– Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
– Slovenska obveščevalno-varnostna agencija
– Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
– Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje
– Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
– Matej Torkar, generalni direktor Direktorata za migracije na Ministrstvu za notranje zadeve.		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
– Boštjan Poklukar, minister za notranje zadeve, – Tina Heferle, državna sekretarka na Ministrstvu za notranje zadeve, – Helga Dobrin, državna sekretarka na Ministrstvu za notranje zadeve, – Matej Torkar, generalni direktor Direktorata za migracije na Ministrstvu za notranje zadeve.		
5. Kratek povzetek gradiva:		
<p>Svet EU je 25. junija 2024 sprejel Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2024/1836 z dne 25. junija 2024 o podaljšanju začasne zaščite, kot je bila uvedena z Izvedbenim sklepom (EU) 2022/382, s katerim se je začasna zaščita za osebe, razseljene iz Ukrajine, iz 2. člena Izvedbenega sklepa Sveta (EU) 2022/382 z dne 4. marca 2022 o ugotovitvi obstoja množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine v smislu člena 5 Direktive 2001/55/ES in z učinkom uvedbe začasne zaščite, podaljšala še za eno leto, in sicer do 4. marca 2026.</p> <p>Ker razlogi za začasno zaščito še trajajo, je Vlada Republike Slovenije sprejela Sklep o spremembi Sklepa o uvedbi začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine (Uradni list RS, št. 74/24), s katerim je omogočila, da se začasna zaščita v Republiki Sloveniji podaljša do 4. marca 2026.</p> <p>V skladu s 13. členom Zakona o začasni zaščiti razseljenih oseb (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo) Vlada Republike Slovenije o uvedbi, prenehanju ali podaljšanju začasne zaščite poroča Državnemu zboru Republike Slovenije. Poročilo o podaljšanju začasne zaščite vsebuje razloge za podaljšanje začasne zaščite, opis skupine, ki naj bi pridobila začasno zaščito, oceno razsežnosti gibanja razseljenih oseb, podatke o zmogljivostih za sprejem, informacije UNHCR in drugih mednarodnih organizacij, število oseb, za katere se uvede začasna zaščita, ter datum uvedbe ali prenehanja začasne zaščite.</p>		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitel ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: / (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		
7.b Predstavitel ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: / (Samo če izberete NE pod točko 6.a.)		
8. Predstavitel sodelovanja z združenji občin:		
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:		NE

<ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 	
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Skupnosti občin Slovenije SOS: NE - Združenju občin Slovenije ZOS: NE - Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE <p>Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. <p>Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani /</p>	
<p>9. Predstavitev sodelovanja javnosti:</p>	
<p>Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:</p>	<p>NE</p>
<p>(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: V razpravo so bili vključeni: - Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):</p> <p>Upoštevani so bili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v celoti, - večinoma, - delno, - niso bili upoštevani. <p>Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:</p> <p>Poročilo je bilo dano</p> <p>Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)</p>	
<p>10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:</p>	<p>DA</p>
<p>11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:</p>	<p>NE</p>
<p style="text-align: center;">Boštjan Poklukar minister</p>	

PREDLOG SKLEPA

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) in 13. člena Zakona o začasni zaščiti razseljenih oseb (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo) je Vlada Republike Slovenije sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilo o podaljšanju začasne zaščite razseljenih oseb iz Ukrajine in ga pošlje Državnemu zboru.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Priloga:

- Poročilo o podaljšanju začasne zaščite

Prejmejo:

- Kabinet predsednika Vlade Republike Slovenije
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve
- Ministrstvo za notranje zadeve
- Ministrstvo za pravosodje
- Ministrstvo za javno upravo
- Ministrstvo za zdravje
- Policija
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Slovenska obveščevalno-varnostna agencija
- Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje
- Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov

Poročilo o podaljšanju začasne zaščite razseljenih oseb iz Ukrajine

V skladu s 13. členom Zakona o začasni zaščiti razseljenih oseb (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: ZZZRO) je Vlada Republike Slovenije sprejela Poročilo o podaljšanju začasne zaščite razseljenih oseb iz Ukrajine in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije.

Vsebina poročila

1. Razlogi za podaljšanje začasne zaščite

V skladu s prvim odstavkom 4. člena Direktive Sveta 2001/55/ES z dne 20. julija 2001 o najnižjih standardih za dodelitev začasne zaščite v primeru množičnega prihoda razseljenih oseb in o ukrepih za uravnoteženje prizadevanj in posledic za države članice pri sprejemanju takšnih oseb (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2001/55/ES)¹ začasna zaščita traja eno leto. Če ne preneha pod pogoji iz točke (b) prvega odstavka 6. člena Direktive 2001/55/ES (tj. če Svet ne sprejme sklep o predčasnem prenehanju), se lahko samodejno podaljša za dve šest mesečni obdobji, torej največ za eno leto. V skladu z drugim odstavkom 4. člena Direktive 2001/55/ES lahko Svet EU, kadar razlogi za začasno zaščito po tem obdobju še vedno trajajo, s kvalificirano večino na predlog Evropske komisije odloči, da se začasna zaščita podaljša (še) do enega leta.

Svet EU je 4. marca 2022 sprejel Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2022/382 z dne 4. marca 2022 o ugotovitvi obstoja množičnega prihoda razseljenih oseb iz Ukrajine v smislu 5. člena Direktive 2001/55/ES in z učinkom uvedbe začasne zaščite (v nadaljnjem besedilu: Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2022/382), na podlagi katerega je bila prvič aktivirana Direktiva 2001/55/ES. Na ta način so razseljene osebe, ki so Ukrajino zapustile zaradi vojne, prejele takojšnjo enoletno začasno zaščito, države članice Evropske unije pa so se izognile preobremenitvi svojih azilnih sistemov. Ker Svet EU ni sprejel sklepa o predčasnem prenehanju začasne zaščite, se je ta samodejno podaljšala za dve šestmesečni obdobji (podaljšala se je torej do 4. marca 2024).

Zčasna zaščita, uvedena z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2022/283, je bila nato v skladu z drugim odstavkom 4. člena Direktive 2001/55/ES z Izvedbenim sklepom Sveta (EU) 2023/2409 z dne 19. oktobra 2023 o podaljšanju začasne zaščite, kot je bila uvedena z Izvedbenim sklepom (EU) 2022/382, podaljšana še za eno leto, in sicer do 4. marca 2025.

V skladu z odločitvami na evropski ravni in v skladu s prvim odstavkom 10. člena ZZZRO je Vlada Republike Slovenije sprejela Sklep o uvedbi začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine (Uradni list RS, št. 32/22, 4/24), s čimer je bila vzpostavljena enoletna začasna zaščita tudi v Republiki Sloveniji ter nato podaljšana za dve šestmesečni obdobji do 4. marca 2025.

Ker se veliko število razseljenih oseb v Evropski uniji, ki so upravičene do začasne zaščite verjetno ne bo zmanjšalo, dokler se bo vojna proti Ukrajini nadaljevala, je bilo treba začasno zaščito podaljšati, da se je ohranil položaj oseb, ki so bile upravičene do začasne zaščite v Evropski uniji. Poleg tega se s tem zagotavlja ustrezna zaščita tudi osebam, ki bodo tako zaščito potrebovale od 5. marca 2025. Zčasna zaščita zagotavlja takojšnjo zaščito in dostop do usklajenega sklopa pravic, hkrati pa so formalnosti v primeru množičnega prihoda v Evropsko unijo zmanjšane na minimum. Podaljšanje začasne zaščite zagotavlja tudi, da azilni sistemi držav članic ne bodo preobremenjeni zaradi znatnega povečanja števila prošelj za mednarodno zaščito v primeru, da bi se začasna zaščita končala in bi vsi upravičenci hkrati zaprosili za mednarodno zaščito.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=celex%3A32001L0055>.

Na podlagi navedenega je Evropska komisija ugotovila, da razlogi za začasno zaščito še trajajo, zato je dne 11. junija 2024 podala Predlog Izvedbenega sklepa Sveta o podaljšanju začasne zaščite, kot je bila uvedena z Izvedbenim sklepom (EU) 2022/382 (COM (2024) 253 final).

Svet EU je 25. junija 2024 sprejel Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2024/1836 z dne 25. junija 2024 o podaljšanju začasne zaščite, kot je bila uvedena z Izvedbenim sklepom (EU) 2022/382, s katerim se je začasna zaščita za osebe, razseljene iz Ukrajine, iz 2. člena Izvedbenega sklepa Sveta (EU) 2022/382, podaljšala še za eno leto, in sicer do 4. marca 2026.

Na podlagi tega sklepa je Vlada Republike Slovenije sprejela Sklep o spremembi in dopolnitvi Sklepa o uvedbi začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine (Uradni list RS, št. 74/24)², s čimer je bila začasna zaščita podaljšana tudi v Republiki Sloveniji. V skladu z Sklepom o uvedbi začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine (Uradni list RS, št. 32/22, 4/24 in 74/24)³ začasna zaščita v Republiki Sloveniji traja do 4. marca 2026.

2. Opis skupine, ki naj bi pridobila začasno zaščito

V skladu s 1. členom Sklepa Vlade o uvedbi začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine (Uradni list RS, št. 32/22, 4/24 in 74/24) se začasna zaščita uvede za osebe, ki so 24. februarja 2022 ali pozneje razseljene iz Ukrajine zaradi vojaške invazije ruskih oboroženih sil, ki se je začela na navedeni datum. Do začasne zaščite so upravičene naslednje kategorije oseb, ki so prebivale v Ukrajini pred 24. februarjem 2022 ali na ta dan:

- državljani Ukrajine;
- osebe brez državljanstva in državljani tretjih držav, ki niso državljani Ukrajine, in so bili v Ukrajini upravičeni do mednarodne zaščite ali druge enakovredne nacionalne zaščite;
- družinski člani oseb iz prve in druge alineje tega odstavka, kot so opredeljeni v drugem odstavku 36. člena ZZZRO;
- osebe brez državljanstva in državljani tretjih držav, ki niso državljani Ukrajine, in so v Ukrajini prebivali na podlagi veljavnega dovoljenja za stalno prebivanje ter se ne morejo vrniti v svojo državo ali regijo izvora na varen in trajen način.

Navedene skupine oseb so usklajene z 2. členom Izvedbenega sklepa Sveta (EU) 2022/382, ki določa osebe, za katere se uporablja začasna zaščita.

Statistika glede začasne zaščite po Zakonu o začasni zaščiti razseljenih oseb (ZZZRO)

Statistika je podana glede na obdobja podaljševanja začasne zaščite, torej za vsako leto, ko je bila zaščita podaljšana.

V obdobju od 10. marca 2022 do 4. marca 2023 so državljani Ukrajine podali 8706 prošenj za priznanje začasne zaščite. Upravne enote so skupno izdale 8389 odločitev, od tega je bilo:

- 7970 priznanih statusov začasne zaščite,
- 76 zavrnjenih vlog,
- 17 zavrženih vlog in
- 326 postopkov ustavljenih.

Od 5. marca 2023 do 4. marca 2024 so državljani Ukrajine podali 1541 prošenj za priznanje začasne zaščite. Upravne enote so izdale 1585 odločitev, od tega je bilo:

- 1496 priznanih statusov začasne zaščite,

² <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2024-01-2323>.

³ <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=SKLE12762>.

- 27 zavrnjenih vlog,
- 3 zavržene vloge in
- 59 postopkov ustavljenih.

Od 5. marca 2024 do 4. marca 2025 so državljani Ukrajine podali 1830 prošenj za priznanje začasne zaščite. Upravne enote so 1893 odločitev, od tega je bilo:

- 1803 priznanih statusov začasne zaščite
- 16 zavrnjenih vlog,
- 4 zavržene vloge in
- 70 postopkov ustavljenih.

Statistika glede mednarodne zaščite po Zakonu o mednarodni zaščiti (ZMZ-1)

V obdobju od 24. februarja 2022 do 4. marca 2023 so državljani Ukrajine vložili 206 prošenj za mednarodno zaščito. V istem obdobju je bila mednarodna zaščita priznana 164 državljanom Ukrajine.

V obdobju od 5. marca 2023 do 4. marca 2024 so državljani Ukrajine vložili 88 prošenj za mednarodno zaščito, od tega je bila 50 državljanom Ukrajine priznana mednarodna zaščita.

V obdobju od 5. marca 2024 do 4. marca 2025 so državljani Ukrajine vložili 125 prošenj za mednarodno zaščito, od tega je bila 34 državljanom Ukrajine priznana mednarodna zaščita.

Statistika glede dovoljenj za prebivanje po Zakonu o tujcih (ZTuj-2)

V obdobju od 24. februarja 2022 do 4. marca 2023 so državljani Ukrajine vložili 662 prošenj za izdajo oziroma podaljšanje dovoljenja za začasno prebivanje in 134 prošenj za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje.

V tem obdobju je bilo državljanom Ukrajine izdanih oziroma podaljšanih:

1. 120 dovoljenj za stalno prebivanje, od tega 26 dovoljenj za stalno prebivanje za družinskega člana državljana EU ali slovenskega državljana;
2. 628 dovoljenj za začasno prebivanje, od tega:
 - 124 prvih dovoljenj za začasno prebivanje,
 - 39 nadaljnjih dovoljenj za začasno prebivanje,
 - 433 podaljšanih dovoljenj za začasno prebivanje,
 - 32 dovoljenj za prebivanje za družinskega člana državljana EU ali slovenskega državljana.

Na dan 4. marec 2023 je imelo skupno 2722 državljanov Ukrajine veljavno dovoljenje za prebivanje, od tega 1866 dovoljenje za stalno prebivanje in 856 dovoljenje za začasno prebivanje.

Med 5. marcem 2023 in 4. marcem 2024 je bilo vloženih 639 vlog za izdajo oziroma podaljšanje dovoljenja za začasno prebivanje ter 149 vlog za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje državljanom Ukrajine. V istem obdobju je bilo državljanom Ukrajine izdanih oziroma podaljšanih 584 dovoljenj za začasno prebivanje ter izdanih 146 dovoljenj za stalno prebivanje. Na dan 4. marca 2024 je imelo v Republiki Sloveniji veljavno dovoljenje za začasno prebivanje 744 ukrajinskih državljanov, 1999 pa dovoljenje za stalno prebivanje.

Med 5. marcem 2024 in 4. marcem 2025 je bilo vloženih 544 vlog za izdajo oziroma podaljšanje dovoljenja za začasno prebivanje ter 165 vlog za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje

državljanom Ukrajine. V istem obdobju je bilo državljanom Ukrajine izdanih oziroma podaljšanih 527 dovoljenj za začasno prebivanje ter izdanih 172 dovoljenj za stalno prebivanje. Na dan 4. marca 2025 je imelo v Republiki Sloveniji veljavno dovoljenje za začasno prebivanje 685 ukrajinskih državljanov, 2143 pa dovoljenje za stalno prebivanje.

3. Ocena razsežnosti gibanja razseljenih oseb

Do februarja 2023 je bilo zabeleženih več kot 16 milijonov vstopov iz Ukrajine in Moldavije v Evropsko unijo, od tega 14 milijonov državljanov Ukrajine. Izstopov iz Evropske unije v Ukrajino in Moldavijo je bilo več kot 11 milijonov.

Vstopi so bili bistveno višji v prvem mesecu ruske agresije, s tedenskim povprečjem 800.000 vstopov iz Ukrajine in Moldavije v Evropsko unijo, ki so dosegli vrhunec več kot 200.000 dnevni vstopov, kar je močno prizadelo države članice na meji z Ukrajino. Od aprila 2022 naprej se je trend ustalil na približno 240.000 vstopov na teden, število prehodov meja med Evropsko unijo in Ukrajino pa se je vrnilo na raven pred agresijo in pred pandemijo.

Od začetka ruskega napada februarja 2022 do začetka februarja 2025 je bilo zabeleženih več kot 44 milijonov izstopov iz Ukrajine ter več kot 40 milijonov vstopov v Ukrajino.⁴

Na splošno je bilo v Evropski uniji zabeleženih več kot 6 milijonov registracij za začasno zaščito, od tega več kot 3 milijone v prvi polovici leta 2022. Od junija 2022 število tedenskih registracij za začasno zaščito vztrajno upada, čeprav z nekaterimi nihanji.

Uradne statistike kažejo, da je od pomladi 2023 največ razseljenih državljanov Ukrajine v Nemčiji (1,2 milijona), bistveno pa se je spremenila situacija na Poljskem. Poljska je več kot 1,6 milijona Ukrajincem priznala status začasne zaščite, vendar jih dejansko tam biva manj kot 1 milijon. Razlogi za selitev iz Poljske, največkrat v Nemčijo, so v večjih zaslužkih ter boljši socialni varnosti. Med zahodnoevropskimi državami ima Irska največje število oseb z začasno zaščito na prebivalca. Od februarja 2022 do danes je na Irskem začasno zaščito prejelo približno 110.000 ukrajinskih državljanov. Ta hitra rast se je ustavila aprila 2024, zaradi drastičnega zmanjšanja socialne podpore za nove prišleke.⁵

Med 24. februarjem 2022 in 15. februarjem 2024 je bilo skoraj 6,5 milijona ukrajinskih državljanov razseljenih po svetu, večina njih, 6 milijonov oziroma 93 odstotkov v Evropi. Več kot 5,5 milijona oseb iz Ukrajine je zaprosilo za mednarodno zaščito, začasno zaščito ali podobno vrsto zaščite, ki jo nudijo posamezne države.

Na dan 31. januarja 2025 je imelo skoraj 4,3 milijona državljanov tretjih držav, ki so zaradi ruske agresije pobegnili iz Ukrajine, začasno zaščito v Evropski uniji. Največ oseb z začasno zaščito so gostile Nemčija, Poljska in Češka. V primerjavi s koncem decembra 2024 se je število oseb s začasno zaščito v EU do konca januarja povečalo za 25.530. Največji porast je bil v Nemčiji (+8800), na Češkem (+6360) in v Španiji (+3050). Število se je zmanjšalo le na Danskem (-2245), v Franciji (-660), Avstriji (-420) in Litvi (-155).⁶

⁴ <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine>.

⁵ <https://www.peopleinneed.net/the-ukrainian-refugee-crisis-current-situation-9539gp>.

⁶ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20250310-2>.

Mednarodna organizacija za migracije (v nadaljnjem besedilu: IOM) v poročilu iz decembra 2023 ocenjuje, da se je v Ukrajino vrnilo nekaj manj kot 4,5 milijona oseb ter da je v Ukrajini razseljenih skoraj 3,7 milijona oseb, od tega 39 odstotkov razseljenih več kot enkrat.⁷

Tisti, ki pred rusko agresijo na Ukrajino bežijo v Evropsko unijo, so pretežno odrasle ženske (47 odstotkov) in otroci (34 odstotkov). Približno 69 odstotkov razseljenih otrok je bilo mlajših od 13 let, 0,5 odstotka pa je bilo registriranih kot mladoletniki brez spremstva.

Aktivacija Direktive 2001/55/ES je zagotovila, da azilni sistemi v državah članicah niso bili in ne bodo bili preobremenjeni s prošnjami za mednarodno zaščito. Državljeni Ukrajine so bili leta 2022 deveta največja skupina prošenj za mednarodno zaščito (28.160), medtem ko se je število prošenj za mednarodno zaščito državljanov Ukrajine v letu 2023 skoraj prepolovilo (14.581).

Na podlagi sodelovanja Evropske unije z mednarodnimi partnerji je doslej več kot 400.000 ljudi, razseljenih iz Ukrajine, odpotovalo naprej v Združene države Amerike, Kanado in Združeno kraljestvo ter izkoristilo njihove sheme zaščite. Te države so odobrile še 900.000 vizumov in prošenj za začasno prebivanje.⁸

4. Podatki o zmogljivostih za sprejem

Nastanitvene zmogljivosti Urada Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov so prikazane v spodnji razpredelnici:

Nastanitvena kapaciteta	Število ležišč
Stanovanja v Kopru	17
Stanovanja v Kočevju	31
Cubus Novo mesto	47
Stare Bohinjska Bistrica	22
Suhor Badovinac	34
Mirna Peč	20
DD Kranj	36
DD Postojna (sirotišnica)	16
DD Postojna (mladoletniki brez spremstva)	0
DD Nova Gorica	30
DD Radenci	36
DD Maribor	0
Nastanitveni center Logatec	450
Nastanitveni center Postojna	150
Nastanitveni center Debeli rtič	90
Stanovanje Bled	23
Stanovanje Brežice	17
Azilni dom Vič	710
SKUPAJ	1729

⁷ <https://dtm.iom.int/reports/ukraine-internal-displacement-report-general-population-survey-round-15-november-december?close=true>.

⁸ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu Začasna zaščita za osebe, ki bežijo pred rusko vojno agresijo proti Ukrajini: eno leto pozneje, COM/2023/140 final, dostopno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=COM:2023:140:FIN>.

5. Informacije UNHCR in drugih mednarodnih organizacij

Visoki komisariat Združenih narodov za begunce (v nadaljnjem besedilu: UNHCR) beleži, da je v Ukrajini trenutno približno 3,7 milijona ljudi notranje razseljenih iz svojih domov, medtem ko je 6,9 milijona Ukrajincev poiskalo varnost v tujini, od tega 6,3 milijona v Evropi.⁹

UNHCR podpira in dopolnjuje odziv ukrajinskih oblasti s tremi glavnimi področji posredovanja:

- zagotavljanje storitev zaščite, dejavnosti zaščite v skupnosti in zagovorništvo,
- nujno bivališče in stanovanjska pomoč ter spodbujanje dostopa do dostojnih začasnih in srednjeročnih stanovanjskih rešitev ter
- podpora pri zadovoljevanju osnovnih potreb prizadetih ljudi z gotovino in razdelitvijo osnovnih predmetov.

Globalno in v Ukrajini je prednostna naloga UNHCR podpreti sposobnost razseljenih ljudi, da najdejo trajno rešitev za svoj položaj. To vključuje podporo notranje razseljenim osebam, ki nimajo možnosti, da bi se kmalu vrnili, da bi se vključili in zgradili novo življenje na svojem območju razseljenosti, ter podporo beguncem in notranje razseljenim osebam, ki bi se radi vrnili na svoje domove, da bi to storili na varen, dostojanstven in trajnosten način. Za informiranje o načrtovanju in programih trajnih rešitev UNHCR redno izvaja raziskave o namerah med notranje razseljenimi osebami in begunci iz Ukrajine, ki živijo v evropskih državah. Najnovejše raziskave so bile objavljene februarja 2024 in kažejo, da se absolutna večina notranje razseljenih oseb in beguncev iz Ukrajine želi in končno tudi namerava vrniti domov ter da je glavna ovira pri tem, da to zdaj storijo, varnost in zaščita. Druge ključne ovire oziroma dejavniki dostojne in trajnostne vrnitve so dostop do ustreznega stanovanja, osnovnih storitev in delovnih mest. UNHCR tesno sodeluje z ukrajinsko vlado v okviru nacionalnega načrta za oživitve, z lokalnimi akterji in s partnerji, kot so IOM, Programom Združenih narodov za razvoj (UNDP) in Urdom Združenih narodov za usklajevanje humanitarnih zadev (OCHA), da bi spodbujali ljudi in programe, osredotočene na skupnost, ki razseljenim ljudem pomagajo pri dostopu do popravil stanovanj in podpore, pomoči ter programe za preživetje in osnovne storitve ter drugo ustrezno podporo na območjih vrnitve. UNHCR si prizadeva zagotoviti, da je odziv usklajen z nacionalnim sistemom socialne zaščite in stanovanjskimi programi ter jih dopolnjuje. Lokalni akterji imajo obsežne in dolgoletne izkušnje v skupnostih, z vsebinskim razumevanjem potreb, izzivov in priložnosti. Izkoriščanje tega strokovnega znanja in učenja iz njega je ključnega pomena za UNHCR, da zagotovi učinkovite in trajnostne programe.¹⁰

Po podatkih UNHCR je bilo od februarja 2024 naprej opaženo znatno povečanje čezmejnih gibanj, ki mu je poleti sledil občuten upad. Septembra so izhodna gibanja presegla vhodna, kar je obrnilo trend iz julija in avgusta. Na dan 23. oktobra je manj kot 25 odstotkov anketiranih oseb poročalo, da Ukrajino zapuščajo prvič od začetka obsežne invazije februarja 2022, kar predstavlja rahlo povečanje v primerjavi z dvema mesecema prej. Čeprav še naprej prevladujejo varnostni in energetski razlogi za odhode, so se kot tretji najpogostejši razlog pojavile težave, povezane z nastanitvijo, ki so od avgusta do oktobra predstavljale 22 odstotkov vseh odhodov.¹¹

IOM mobilizira ekipe in krepi zmogljivosti v Ukrajini in sosednjih državah, da se odzovejo na ogromne humanitarne potrebe državljanov Ukrajine, ki so bili prisiljeni pobegniti iz države, notranje razseljenih in obtičalih državljanov tretjih držav. Prednostna naloga IOM je varnost in zaščita vseh tistih, ki bežijo iz države – vključno z državljani tretjih držav – ter njihova zmožnost dostopa do pomoči. To vključuje preverjanje in ocenjevanje morebitnih ranljivosti, vključno s

⁹ <https://data.unhcr.org/en/documents/details/114594>.

¹⁰ <https://www.unhcr.org/ua/en/overview>.

¹¹ <https://data.unhcr.org/en/documents/details/112726>.

trgovino z ljudmi, zaščito otrok, zdravjem in duševnim zdravjem ter prihodom bolj ranljivih ljudi s posebnimi potrebami, vključno s starejšimi, ranjenimi ali bolnimi ljudmi. Medtem ko vojna vstopa v svoje drugo leto, IOM še naprej zagotavlja pomoč pri reševanju življenj in podporo pri zaščiti, hkrati pa povečuje prizadevanja za obravnavo dolgoročnih socialno-ekonomskih vplivov v Ukrajini in sosednjih državah.¹²

6. Število oseb, za katere se uvede začasna zaščita, in pogoji, pod katerimi se lahko to število poveča (združevanje družine, reševanje posebej ranljivih skupin)

Prvi odstavek 10. člena ZZZRO med drugim sicer določa, da je s Sklepom Vlade o uvedbi začasne zaščite potrebno določiti tudi število oseb, ki jim bo Republika Slovenija nudila začasno zaščito in pogoje, pod katerimi je lahko določeno število preseženo. Tega sprejeti sklep ne predvideva, saj je nemogoče vnaprej oceniti število oseb, ki jim bo Republika Slovenija nudila začasno zaščito.

7. Datum, s katerim se uvede ali preneha začasna zaščita

V skladu z 2. členom Sklepa Vlade o uvedbi začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine (Uradni list RS, št. 32/22) se začasna zaščita uvede z 10. marcem 2022 in traja eno leto. Začasna zaščita se lahko podaljša še največ dvakrat po šest mesecev.

Ker razlogi za začasno zaščito še trajajo, je Vlada Republike Slovenije sprejela Sklep o spremembi Sklepa o uvedbi začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine (Uradni list RS, št. 74/24), s katerim je omogočila, da se začasna zaščita v Republiki Sloveniji podaljša do 4. marca 2026. V skladu z Sklepom o uvedbi začasne zaščite za razseljene osebe iz Ukrajine (Uradni list RS, št. 32/22, 4/24 in 74/24) začasna zaščita v Republiki Sloveniji torej traja do 4. marca 2026.

V skladu z 12. členom ZZZRO lahko začasna zaščita predčasno preneha, če so okoliščine v državi ali regiji izvora takšne, da omogočajo varno in trajno vrnitev, na način, s katerim se zagotavlja spoštovanje človekovih pravic, temeljnih svoboščin in obveznosti, ki izhajajo iz načela nevračanja. Ko Svet EU ugotovi, da so podane okoliščine iz prejšnjega odstavka, Vlada sprejme sklep o predčasnem prenehanju začasne zaščite, s katerim določi tudi rok, v katerem morajo osebe z začasno zaščito zapustiti Republiko Slovenijo.

¹² <https://www.iom.int/ukraine-iom-response-2022-2026>.